

Opiskeluhooltosuunnitelma

10.3.2025

Saamelaisalueen koulutuskeskus
Sámi oahpahusguovddáš
Säämi máttááttáskuávdáš
Sää'm škooltemkөөskös

Sisällys

1. JOHDANTO – OPISKELIJAHUOLTOA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET	1
1.1 Nykytilan kuvaus – THL:n kouluterveyskysely	2
1.2 Opiskeluhoito ja opiskelijan hyvinvointi koulutuksen järjestäjän näkökulmasta.....	3
1.2.1 Oppimisympäristöt	3
1.2.2 Työkyvyn ja hyvinvoinnin edistäminen.....	4
1.2.3 Oppilaitosyhteisön hyvinvointi	5
1.2.4 Yhteisöllisyys ja osallisuus	6
1.2.4.1 Ryhmäytyminen.....	6
1.2.4.2 Opiskelijakunta	7
1.2.4.3 Nuorisovaltuusto.....	7
Inarin kunnan nuorisovaltuusto eli NuVa on äänitorvi nuorten ideoiden ja äänen kuuluvaksi saantiin. Nuorella on oikeus sanoa mielipiteensä asioihin ja osallistua yhteisten asioiden suunnitteluun. NuVan edustajat toimivat tavallisen inarilaisen nuoren puolestapuhujana ja sen kautta nuori voi saada oman ideansa tai ehdotuksensa kuuluviin ja jopa onnistumaan. Nuorisovaltuusto on tärkeä ikäluokka Inarin tulevaisuuden kannalta, ja nuorisovaltuusto huomioidaan kunnassa hyvin. Äänitorvena olemisen lisäksi nuorisovaltuutetut osallistuvat koulutuksiin ja tekevät yhteistyötä esimerkiksi muiden kuntien nuorisovaltuustojen kanssa. NuVa voi järjestää myös tapahtumia nuorten toiveiden mukaisesti. Nuorisovaltuusto koostuu varsinaisista jäsenistä sekä koulukohtaisista varajäsenistä. Sitä johtaa kolmen jäsenen muodostama puheenjohtajisto (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri). Nuorten apuna on myös tukiaikuinen. Nuorisovaltuusto ideoi ja järjestää nuorille toimintaa ja puuttuu kunnan asioihin, jotka liittyvät nuoriin sekä nuorten hyvinvointiin. NuValla on edustajat kunnanvaltuustossa (läsnäolo- ja puheoikeus), sivistyslautakunnassa (läsnäolo- ja puheoikeus), teknisessä lautakunnassa (läsnäolo- ja puheoikeus) ja elinvoimajaoissa (läsnäolo- ja puheoikeus). NuValla on myös edustuspaikka ja äänioikeus Viestintäpajan ohjausryhmässä. Kokouksia pidetään säännöllisin väliajoin ja kokouspöytäkirjat julkaistaan Inarin kunnan verkkosivuilla. Puolen vuoden välein pidetään koko Lapin nuorisovaltuustojen yhteinen kokous, Nuorisofoorumi. Näin pyritään yhteistyöhön muiden nuorisovaltuustojen ja kuntien kanssa, ja saadaan hyviä eväitä omaan reppuun sekä omalle kunnalle vietäväksi. NuVa toimii yhdessä osana kunnan nuorisotyötä. Myös SAKK:n opiskelija voi olla jäsenenä Inarin kunnan nuorisovaltuustossa.	7
1.2.5 Turvallisuus.....	8
1.2.6 Liikunta ja terveellinen ravinto.....	9
1.2.6.1 Liikunnallisuuden edistäminen	9
1.2.6.2 Terveellisten ruokavalintojen edistäminen	10
2 OPISKELUHUOLTO	10
2.1 Opiskeluhoitoon kokonaistarpeen arviointi ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut.....	11
2.2 Opiskelijaterveydenhuolto	12
2.3 Opiskeluhoitoon kokonaisuus.....	12
2.3.3 Yhteisöllinen opiskeluhoito	13
2.3.4 Yksilökohtainen opiskeluhoito.....	13
2.3.5 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoito	14
2.4 Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.....	15
2.5 Opiskeluhoitosuunnitelman toteutuminen ja seuranta	16
3 OPINTOJEN OHJAUS JA OPISKELUN TUKEMINEN	17

3.1 Ofelaš-ohjaaja.....	18
3.2 Opinto-ohjaaja	19
3.3 Opettaja	19
3.4 Erityisopettaja	20
3.5 Koulukuraattori	20
3.6 Opintotoimisto.....	21
4 ASUNTOLATOIMINTA JA VAPAA-AIKA	21
4.1 Asuntolatoiminta.....	21
4.2 Asuntolahenkilöstön tehtävät.....	21
4.3 Harrastus- ja vapaa-ajan toiminta	21
5. OPISKELUHUOLLON VERKOSTOYHTEISTYÖ.....	22
5.1 Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa.....	22
5.2 Saattaen vaihto - yhteistyö perusopetuksen kanssa	22
5.3 Etsivä nuorisotyö.....	23
5.4 Uvja – saamelainen psykososiaalisen tuen yksikkö	23
5.5 Sairaalaopetusyksikön palvelut	23
6 KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄN TOIMINTAA OHJAAVAT LÄHTÖKOHDAT	24
7. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN LIITTYVÄT ERILLISET ASIAKIRJAT	24
7.1 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.....	24
7.2 Kriisisuunnitelma.....	24
7.3 Päihdetoimintamallit.....	24
7.4 Opinto-ohjauksen suunnitelma	24
7.5 Opiskelijaterveydenhuollon suunnitelma.....	24
7.6 Järjestyssäännöt.....	24
7.7 Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä	25
7.8 Kulttuuriset ja eettiset ohjeet.....	25
7.9 Erityinen tuki.....	25

1. Johdanto – Opiskelijahuoltoon koskevat säännökset

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 2 §:n 2 momentin (164/2022) mukaan ammatillisen koulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kehitystä hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintovalmiuksien, ammatillisen kehittymisen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Koulutusta alle 18-vuotiaalle opiskelijalle suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 124 §:n 2 momentin mukaan alle 18-vuotiaalle opiskelijoille järjestettävässä koulutuksessa tulee olla yhteistyössä huoltajien kanssa. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 2 §:n 2 kohdan mukaan lain tarkoituksena on edistää oppilaitosyhteisön ja opiskelu ympäristön hyvinvointia, terveellisyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Lain 3 §:n 3 momentin mukaan opiskelu huoltoon sisältyvät ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän päättämät opiskelu huollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut. Pykälän 4 momentin mukaan opiskelu huolto toteutetaan opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa ja tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 6 §:n opetussuunnitelman mukaisella ja koulutuksen järjestäjän opiskelu huollolla tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Lisäksi opiskelu huollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään, ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskelu huollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskelu huoltosuunnitelma. Opiskelu huoltosuunnitelma on laadittava yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Opetushallituksen valtuutuksesta antaa määräyksiä opiskelu huoltosuunnitelman laadinnasta säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n 3 momentissa. Näissä määräyksissä opiskelijahuollosta käytetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaista käsitettä opiskelu huolto.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 3 §:n mukaan opiskelu huollon kokonaisuuteen sisältyvät ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n pykälä 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän päättämä opiskelijahuolto sekä opiskelu huollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (30.12.2020/1225) 9 §:n mukaan hyvinvointialue vastaa opiskelu huollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevan oppilaitosten opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. Opiskelu huollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen on oltava opiskelijoiden helposti saavutettavissa. Hyvinvointipalvelujen on järjestettävä palvelut ensisijaisesti oppilaitoksessa.

Hyvinvointialue, jonka alueella oppilaitos sijaitsee, vastaa opiskeluterveydenhuollon järjestämisestä terveydenhuoltolaissa säädetyn mukaisesti (29.6.2021/663). Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskelu huolto, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja.

Opiskeluhoolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhoito on kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien ja opiskeluhoitopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden tehtävä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 3 ja 4 §:n mukaan ensisijainen vastuu opiskeluyhteisön hyvinvoinnista on oppilaitoksen henkilökunnalla.

Opiskeluhoitoa toteutetaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain 4 §:n mukaan yhteisöllisenä opiskeluhoitona, jonka lähtökohtana on opiskelijan ja huoltajan osallisuus ja kuulluksi tuleminen sekä yksilökohtaisena opiskeluhoitona (5 §), jolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia opiskelu-terveydenhuollon sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja, monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa sekä erityisoppilaitoksissa 10 §:n mukaisesti opetuksen ja koulutuksen tueksi järjestettäviä sosiaali- ja terveyspalveluja.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 18 §:n 1 momentin mukaan opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Alaikäinen opiskelija voi saman pykälän 2 momentin mukaan painavasta syystä kieltää huoltajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhoitoasian käsittelyyn tai antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhoitoa tietoja huoltajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhoitoa palveluja.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 80 §:n mukaan opiskelijalla on oikeus turvallisesti opiskelu- ja elinympäristöön. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 80 §:n 6 momentin (164/2022) mukaan opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Ilmoitusvelvollisuuden tavoitteena on tuoda esiin oppilaitoksessa tapahtuvan kiusaamisen ja häirinnän lisäksi myös koulumatkalla esiin tulevat kiusaamis- ja häirintätapaukset. Tämä edesauttaa sekä kokonaistilanteen selvittämistä että tehostaa kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen opiskeluhoitosuunnitelmassa käsitellään määräyksen (OPH-1105-2022) edellyttämän opiskeluhoitosuunnitelman tietosisältöjen lisäksi opiskelijahyvinvointia laajemminkin.

1.1 Nykytilan kuvaus – THL:n kouluterveyskysely

Kouluterveyskyselyn (2023) mukaan suuri osa lapsista ja nuorista voi hyvin, on tyytyväinen elämänsä ja arkirytmien kunnossa. Kuitenkin osan hyvinvointia kuormittavat monet erilaiset tekijät, kuten sairastelu, ahdistuneisuus, kiusaaminen tai sosiaalisten tilanteiden pelko, joiden taustalla voi olla monia erilaisia tekijöitä. Tilanteen korjaaminen vaatii toimia sekä oppilaitosyhteisöltä että opiskeluhoitopalveluilta.

Kouluterveyskyselyn mukaan oman terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien oppilaiden osuus on kasvanut Kouluterveyskyselyissä vuodesta 2015 alkaen, erityisesti tytöillä. Viime keväänä perusopetuksen 8. ja 9. luokan oppilaista sekä lukion ja ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista noin joka neljäs (25–29 %) koki oman terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Tytöt (31–40 %) kokivat oman terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi poikia (16–20 %) merkittävästi yleisemmin.

Mieli ry:n mukaan tuore kouluterveyskysely on huolestuttavaa luettavaa nuorten mielenterveyden näkökulmasta. Ahdistuneisuus, kiusaamisen lisääntyminen ja kasvava yksinäisyys kuormittavat nuoria jopa aiempaa enemmän. Nuorten pääsy avun piiriin on varmistettava ja oppilaitoksissa on lisättävä yhteisöllistä työtä.

1.2 Opiskeluhoolto ja opiskelijan hyvinvointi koulutuksen järjestäjän näkökulmasta

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentin mukaisesti päättämää toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia. Opetuksen toteuttamisesta ja oppimisen tukitoimista säädetään tarkemmin koulutusta koskeissa laeissa ja niiden perusteella määrätään tutkinnon perusteissa (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1 luku 6 §).

1.2.1 Oppimisympäristöt

Oppimisympäristöllä tarkoitetaan oppimiseen liittyvää fyysisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden ja sosiaalisten suhteiden kokonaisuutta, jossa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Fyysiseen oppimisympäristöön kuuluvat erityisesti oppilaitoksen rakennukset ja tilat sekä opetusvälineet ja oppimateriaalit. Siihen kuuluvat lisäksi muu rakennettu ympäristö ja ympäröivä yhteisö. Opiskelutilat ja -välineet tulee suunnitella ja järjestää siten, että ne mahdollistavat monipuolisten opiskelumenetelmien ja työtapojen käytön. Työvälineiden ja materiaalien tulee olla opiskelijoiden käytettävissä niin, että ne antavat mahdollisuuden aktiiviseen ja itsenäiseen opiskeluun. Oppimisympäristö ei tarkoita ainoastaan fyysistä paikkaa tai tilaa, vaan nykyään käytetään myös erilaisia verkko- ja etäoppimisympäristöjä ja -alustoja.

Psyykkisen ja sosiaalisen oppimisympäristön muodostumiseen vaikuttavat toisaalta yksittäisen opiskelijan kognitiiviset ja emotionaaliset tekijät, toisaalta vuorovaikutukseen ja ihmissuhteisiin liittyvät tekijät. Oppimisympäristön tulee tukea opiskelijan oppimista sekä ammatillista kasvua ja kehittymistä. Sen on oltava fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen ja tuettava opiskelijan terveyttä. Tavoitteena on tukea oppimismotivaatiota ja uteliaisuutta sekä edistää aktiivisuutta, itseohjautuvuutta ja luovuutta tarjoamalla kiinnostavia ja ajantasaisia ammatillisia haasteita ja kehittymisen mahdollisuuksia. Oppimisympäristön tulee ohjata opiskelijaa asettamaan omia tavoitteitaan ja arvioimaan omaa toimintaansa. Opiskelijoiden osallisuutta voidaan lisätä mahdollistamalla opiskelijoiden osallistuminen oppimisympäristönsä suunnitteluun, rakentamiseen ja kehittämiseen.

Oppimisympäristön tulee tukea myös opettajan ja opiskelijan välistä sekä opiskelijoiden keskinäistä vuorovaikutusta. Sen tulee edistää vuoropuhelua ja ohjata opiskelijoita työskentelemään ryhmän jäsenenä. Tavoitteena on avoin, rohkaiseva, kiireetön, ja myönteinen ilmapiiri, jonka ylläpitämisestä vastuu kuuluu koko oppilaitosyhteisölle.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen oppimisympäristöjen turvallisuuden varmistamiseksi opetus- ja muille tiloille on nimetty vastuuhenkilöt. Erityisesti tuotantotilojen (teurastamo ja nahkamuokkaamo), poron hoitaja- ja luonto-ohjaajakoulutuksen teknisen työn tila ja artesaanikoulutuksen ammattityötilat, kokikoulutuksen opetuskeittiö ja lähihoitajakoulutuksen hoitoluokka pidetään ajantasaisesti ja asianmukaisesti varustettuina ja kalustettuina. Opiskelijoille annetaan perustieto turvalli-

suudesta ennen oppilaitoksen tilojen käyttöä ja ennen työpaikalla tapahtuvaan oppimiseen siirtymistä. Ravintola- ja catering-alan-, sosiaali- ja terveysalan-, luonto- ja ympäristöalan- sekä taideteollisuusalan opiskelijoille oppilaitos järjestää tarvittavat suojavarusteet.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen opiskelijaryhmät ovat pieniä, maksimissaan 15 opiskelijaa ryhmässä. Tämä tukee opetuksen toteutuksen ja suunnittelun henkilökohtaistamista sekä opiskelijoiden yksilöllistä ohjaamista. Opettajat, opinto-ohjaaja, asuntolahenkilöstö ja muu henkilökunta ovat opiskelijoiden helposti saavutettavissa ja lähestyttävissä.

Opetustilat ovat viihtyisät ja opiskelijoilla on käytössään nykyaikaiset, liikkumiseen kannustavat tautotilat. Opiskelijat osallistuvat tilojen sisustuksen suunnitteluun ja yhteiseen vastuuseen viihtyvyydestä panostetaan.

Opiskelijoilla on yhteistä vapaa-ajan toimintaa. Heillä on käytössään kuntosali asuntola Jeeran yhteydessä. Inarissa on lisäksi yleisiä liikuntasalivuoroja, joihin opiskelijat voivat osallistua ja esittää toiveita tekemisen suhteen. Asuntoloissa asuvia opiskelijoita myös kuljetetaan harrastuksiin. Oppilaitos kustantaa Ivalon uimahallin sekä Ivalon koulukeskus Kaarteen kuntosalin käytön opiskelijoille.

Innostavuutta ja opiskelumotivaatiota rakennetaan ryhmäyttämällä, osallistamalla ja mahdollistamalla. Yhdessä tekeminen, itse suunnitteleminen ja toteuttaminen, aitoihin työelämän tilanteisiin ja erilaisiin tapahtumiin osallistuminen motivoi ja innostaa. Opiskelijoita kannustetaan ja tuetaan ryhmänä ja yksilöinä kokeilemaan ja osallistumaan. Opiskelijoiden itseohjautuvuutta tuetaan monipuolisilla opetusmenetelmin ja -välinein.

Opetustilat on varustettu toimivilla ja ajantasaisilla digi-välineillä. Jokaisessa opetustilassa on opiskelijoiden käytössä tietokoneita. Oppilaitoksessa on toimivat etävälineiden käyttömahdollisuudet. Opetuksen ja oppimisen tukena hyödynnetään eOppimisympäristöjä.

1.2.2 Työkyvyn ja hyvinvoinnin edistäminen

Kaikille pakollisten (2 osp) työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen -opinnoissa keskeinen tavoite on, että opiskelija ymmärtää liikunnan, levon, unen, virkistuksen, ihmissuhteiden ja terveyden väliset yhteydet ja ottaa ne huomioon toiminnassaan. Tämän tavoitteen mukaisesti opinnoissa pyritään antamaan opiskelijoille monipuolisesti tietoa opiskelu-, toiminta- ja työkykyyn liittyvistä asioista, joilla edistetään niin oppilaitosyhteisön kuin opiskelijan omaa hyvinvointia. Tiedon avulla pyritään vaikuttamaan opiskelijoiden terveyteen liittyviin asenteisiin, jolloin hän ryhtyisi soveltamaan saamiaan tietoja myös käytännössä. Näin parantuva terveysosaaminen muuttuisi vähitellen paremmaksi terveyskäyttäytymiseksi. Hyvä terveysosaaminen mahdollistaa myös työkyvyn kehittämisen ja ylläpitämisen.

Terveysosaaminen ja terveyskäyttäytyminen luovat pohjan terveydelle ja työkyvylle. Liikunnan opetuksessa pyritään kannustamaan opiskelijaa monipuoliseen liikunnan harrastamiseen omien vahvuuksien ja mielenkiinnonkohteiden mukaisesti. Tavoitteena on saada opiskelija huomaamaan säännöllisen liikunnan mukanaan tuoma jaksaminen ja mielihyvä.

Ammattiosaajan työkykypassi

Ammattiosaajan työkykypassi tarjoaa ammattiin opiskeleville mahdollisuuden saada tietoa, taitoa ja motivaatiota oman työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämiseen. Opetusministeriö ja Opetushallitus käynnistivät keväällä 2006 työkykypassin kehitystyön, jonka taustalla oli huoli tulevaisuuden ammattiosaajien toiminta- ja työkyvystä ja jaksamisesta. Tutkimusten mukaan ammattiin opiskelevien liikunta on vähäistä ja tupakointi ja alkoholin käyttö runsasta, eikä muukaan terveyskäyttäytyminen tue työkykyä. Työkykypassin käyttöönotto aloitettiin ammatillisessa koulutuksessa syksyllä 2008. SAKK:ssa ammattiosaajan työkykypassi on osittain sisällytetty perustutkintoihin ja näin ollen opiskelijoilla on matala kynnyksensä hankkia lisää terveysosaamista.

Kokemusten mukaan työkykypassiopintojen on koettu elävöittävän opiskelua ja lisäävän viihtyvyyttä. Avainsanoja onnistumisissa ovat olleet omakohtaisuus, aktiivisuus ja toiminnallisuus. Työhaussa opiskelija voi hyödyntää työkykypassia osoittamalla tulevalle työnantajalleen olevansa toiminta- ja työkyvystään huolehtiva ammattiosaaja.

Ammattiosaajan työkykypassi muodostuu kahdesta eri osa-alueesta ja viidestä eri teemasta:

Ammatin työkykyvalmiudet (4 osp), Teema 1. Työkykyvalmiuksien perusteet, Teema 2. Työkykyvalmiuksien vahvistaminen ja syventäminen

Hyvinvointi (5 osp), Teema 3. Toiminta- ja työkykyä edistävä liikunta, Teema 4. Terveysosaaminen, Teema 5. Harrastuneisuus ja yhteistyötaidot

Opiskelija osoittaa saavuttaneensa osa-alueelle valtakunnallisesti määritetyt tavoitteet. Suorituksia voi kerätä opinnoista tai harrastus- ja vapaa-ajantoiminnasta niin oppilaitoksessa kuin sen ulkopuolellakin.

1.2.3 Oppilaitosyhteisön hyvinvointi

Oppilaitosyhteisön hyvinvointiin keskittyminen ei ole arjesta irrallinen hanke tai projekti, vaan se on tapa tehdä koulutyötä, kasvattaa ja kasvaa. Hyvinvointi syntyy toimintakulttuurista, jossa korostuvat avoimuus, turvallisuus, luottamus, yhteisöllisyys ja kaikkien halu oppia uutta. Jotta hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen toteutuisi oppimisympäristössä, tulee hyvinvointityötä johtaa osana koulutuksen järjestäjän perustehtävää. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on osa oppilaitoksen arvopohjaa ja se on kirjattu koulun toimintaperiaatteisiin. Johto voi varmistaa, että hyvinvointityö näkyy henkilöstön toimenkuvissa, voimavarojen resursoinnissa ja osaamisen kehittämisessä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinointi voidaan organisoida usealla tavalla. Vastuu voi olla esimerkiksi laajennetulla opiskeluhuoltoryhmällä.

Terveyden edistäminen oppilaitoksissa on lähtökohtaisesti voimavaroja vahvistavaa ja terveyttä ja hyvinvointia yleisesti lisäävää toimintaa. Kyse on ennen kaikkea mahdollisuuksien luomisesta: luodaan sellaiset olosuhteet ja rakenteet, jotka tukevat terveyttä ja hyvinvointia, mahdollistavat oppimisen ja terveyttä tukevat valinnat. Mahdollisuuksien luomisen lisäksi tulee myös pyrkiä ehkäisemään opiskelijoiden ongelmia ja oireilua. Varhainen puuttuminen ja tuki voidaan nähdä jatkumona, jonka alkupäässä yhteisössä osataan sekä tunnistaa huoli että myös ottaa se puheeksi. Puheeksi otton myötä tuen tarvitsijoille tulee tarjota apua ja ohjausta mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

1.2.4 Yhteisöllisyys ja osallisuus

Yhteisöllinen toimintakulttuuri on toisista välittämistä. Yhteisöllisyys rakentuu arjen vuorovaikutustilanteissa ja näkyy oppilaitoksen toimintakulttuurissa. Yhteisöllisyyttä tukeva toimintakulttuuri on kannustava, avoin ja rohkaiseva. Kohtaamiset arjessa ovat myönteisiä ja sosiaalisesti tukevia. Opiskelijoista välitetään ja he saavat apua. Yhteisölliseen toimintakulttuuriin kuuluu myös henkilökohtainen koskemattomuus. Oppilaitos voi opettaa toimintatavoillaan sosiaalisia taitoja, esim. välittämällä, hyväksymällä ja rajoja asettamalla.

Toimintakulttuuria arvioidaan ja kehitetään yhteistyössä opettajien, opiskelijoiden, johdon ja muun henkilöstön kanssa. Keskustelun ja kehittämisen kohteena tulee fyysisen ympäristön lisäksi olla oppilaitoksen tavat, arvot ja tavoitteet. Toimintakulttuuri rakentuu virallisista ja epävirallisista säännöistä, toiminta- ja käyttäytymismalleista. Aina julklausuttu toimintakulttuuri ja toteutuva toimintakulttuuri eivät vastaa toisiaan. Toimintaa ohjaavista uskomuksista ja arvoista ei välttämättä olla edes kokonaan tietoisia.

Keinoja vuorovaikutteisen ja tasa-arvoisen toimintakulttuurin edistämiseksi:

- Arjessa välittäminen
- Luodaan mahdollisuuksia keskustelulle eli tilaisuuksia ja tiloja, joissa opettajat ja opiskelijat voivat olla tiiviimmin vuorovaikutuksessa niin keskenään kuin omissa ryhmissään.
- Kehitetään opettajien työskentelyä sekä opetusta yksilökeskeisestä yhteisökeskeisemmäksi.
- Vahvistetaan yhdessäoloa järjestämällä teemapäiviä ja yhteisiä virkistystapahtumia.
- Toteutetaan pienryhmätoimintaa.
- Toteutetaan kehittämistyötä ryhmissä esimerkiksi opiskeluympäristön viihtyisyyden lisäämiseksi.
- Ylläpidetään aktiivista opiskelijakuntaa ja opiskelijakunnan ohjausta.
- Opiskelijoiden ääni esiin: Otetaan opiskelijat mukaan OAT-työhön sekä muuhun oppilaitoksen toiminnan suunnitteluun ja päätöksentekoon.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa yhteisöllisyyttä tuetaan mm. tarjoamalla opiskelijoille mahdollisuuksia osallistua oppilaitoksen toimintaan ja suunnitteluun ottamalla opiskelijajäseniä mukaan erilaisten työryhmien jäseniksi. Yhteisöllisyyttä lisätään myös esimerkiksi yhteisillä tapahtumilla, juhlilla, retkillä ja opintomatkoilla. Opiskelijat osallistuvat myös oman oppimisympäristönsä suunnitteluun.

1.2.4.1 Ryhmäytyminen

Ryhmä on joukko ihmisiä, jossa jäsenet tunnistavat toiset ryhmänsä jäsenet, tuntevat kuuluvansa ryhmään ja nauttivansa ryhmädynamiikan voimasta sekä yhdessä tekemisestä. Tunne kuulua ryhmään on jokaiselle tärkeää. Ryhmähengen luominen on tärkeä tukipilari yksilön kasvussa sosiaalisesti yksilöksi. Ammatillisessa koulutuksessa yksilön osaamisen arvioinnissa on mukana yhteistyötaitot. Oppilaitoksessa yhteisöllisyys näkyy hyvänä ja innostavana ryhmähenkenä.

Ryhmäytyminen on prosessi, joka alkaa siitä, kun ryhmässä opiskelevat oppivat tuntemaan toisensa mahdollisimman hyvin. Hyvän ja luottamuksellinen ilmapiirin aikaansaaminen vaatii koko oppilaitoksen henkilöstön, mutta erityisesti ofelaš-ohjaajan panostusta. Ryhmäytyminen on edellytys kannustavan oppimisympäristön syntyyn, jossa ryhmä edistää omaa oppimistaan ja ehkäisee kiusaamista ja syrjäytymistä.

1.2.4.2 Opiskelijakunta

Ammatillisissa oppilaitoksissa on opiskelijakunnat. Valtakunnalliset opiskelijajärjestöt (esim. OSKU ry, SAKKI ry) järjestävät opiskelijoille koulutusta opiskelija-aktiviteettien lisäämiseksi. Opiskelijajärjestöillä on myös edunvalvonnallisia tehtäviä. Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa on opiskelijakunta, jonka toimintaan opiskelijoita kannustetaan osallistumaan. Opiskelijakunta hoitaa lakisääteisen opiskelijakunnan tehtävät, kuten:

- edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa sekä järjestää harrastus- ja kulttuuritoimintaa
- tekee esityksiä ja antaa lausuntoja oppilaitosta koskevissa asioissa

Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa opiskelijakunnan osallisuutta tuetaan mahdollistamalla yhteiset tilaisuudet ja tapahtumat, pyytämällä opiskelijakunnalta kannanottoja erilaisiin asioihin sekä kannustamalla opiskelijakuntaa esiintuomaan omaa kantaansa ja mielipiteitään oppilaitoksen sisäisessä ja sidosryhmien välisessä yhteistyössä. Opiskelijat valitsevat vuosittain keskuudestaan edustajan ja varajäsenen SAKK:n johtokuntaan, jolloin opiskelijat pääsevät vaikuttamaan oppilaitoksen päätöksentekoon. Opiskelijajäsen toimii myös SAKK:n toimielimessä, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmässä sekä opiskeluhuoltoryhmässä.

1.2.4.3 Nuorisovaltuusto

Inarin kunnan nuorisovaltuusto eli NuVa on äänitorvi nuorten ideoiden ja äänen kuuluvaksi saantiin. Nuorella on oikeus sanoa mielipiteensä asioihin ja osallistua yhteisten asioiden suunnitteluun. NuVan edustajat toimivat tavallisen inarilaisen nuoren puolestapuhujana ja sen kautta nuori voi saada oman ideansa tai ehdotuksensa kuuluviin ja jopa onnistumaan. Nuoriso on tärkeä ikäluokka Inarin tulevaisuuden kannalta, ja nuoriso huomioidaan kunnassa hyvin. Äänitorvena olemisen lisäksi nuorisovaltuutetut osallistuvat koulutuksiin ja tekevät yhteistyötä esimerkiksi muiden kuntien nuorisovaltuustojen kanssa. NuVa voi järjestää myös tapahtumia nuorten toiveiden mukaisesti.

Nuorisovaltuusto koostuu varsinaisista jäsenistä sekä koulukohtaisista varajäsenistä. Sitä johtaa kolmen jäsenen muodostama puheenjohtajisto (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri). Nuorten apuna on myös tukiaikuinen. Nuorisovaltuusto ideoi ja järjestää nuorille toimintaa ja puuttuu kunnan asioihin, jotka liittyvät nuoriin sekä nuorten hyvinvointiin.

NuValla on edustajat kunnanvaltuustossa (läsnäolo- ja puheoikeus), sivistyslautakunnassa (läsnäolo- ja puheoikeus), teknisessä lautakunnassa (läsnäolo- ja puheoikeus) ja elinvoimajaostossa (läsnäolo- ja puheoikeus). NuValla on myös edustuspaikka ja äänioikeus Viestintäpajan ohjausryhmässä.

Kokouksia pidetään säännöllisin väliajoin ja kokouspöytäkirjat julkaistaan Inarin kunnan verkkosivuilla. Puolen vuoden välein pidetään koko Lapin nuorisovaltuustojen yhteinen kokous, Nuorisofoorumi. Näin pyritään yhteistyöhön muiden nuorisovaltuustojen ja kuntien kanssa, ja saadaan hyviä eväitä omaan reppuun sekä omalle kunnalle vietäväksi. NuVa toimii yhdessä osana kunnan nuorisotyötä. Myös SAKK:n opiskelija voi olla jäsenenä Inarin kunnan nuorisovaltuustossa.

1.2.5 Turvallisuus

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksen järjestäjän tulee laatia suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista. Koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt, joilla edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä oppilaitosyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. (Laki ammatillisesta koulutuksesta 80 §.)

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen turvallisuuteen liittyvät asiakirjat löytyvät kohdasta 7 Opiskelu- ja huoltosuunnitelmaan liittyvät erilliset asiakirjat.

Opiskelijan työturvallisuus työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa

Koulutuksen järjestäjä voi järjestää ammatillista koulutusta koskevan lain määräämällä tavalla koulutusta työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä joko koulutus- tai oppisopimuksella. Työnantaja tai koulutussopimustyöpaikan tarjoaja vastaa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävässä koulutuksessa opiskelijan työturvallisuudesta siten kuin siitä työturvallisuuslaissa (738/2002) säädetään. Koulutuksen järjestäjän tulee ilmoittaa työnantajalle tai koulutussopimustyöpaikan tarjoajalle edellä tarkoitettu työturvallisuusvastuu. Oppimista ohjaava opettaja varmistaa työpaikalla tapahtuvan oppimisen työturvallisuuden ennen sopimuksen laatimista. (Laki ammatillisesta koulutuksesta 69 - 72 §.)

Oppisopimukseen sovelletaan työsuhteessa tai virkasuhteessa sovellettavaa lainsäädäntöä. Jollei ammatillisen koulutuksen laissa toisin säädetä, työsuopimukseen perustuvaan oppisopimukseen ei kuitenkaan sovelleta työsuopimuslain 1 luvun 3 ja 8 §:ää, 2 luvun 4 ja 5 §:ää, 4 luvun 4 ja 5 §:ää, 6 lukua, 7 luvun 1–5 ja 7–11 §:ää, 9 ja 10 lukua sekä 13 luvun 3 ja 4 §:ää. (Laki ammatillisesta koulutuksesta 77 §.)

Koulutussopimukseen perustuvassa koulutuksessa sovelletaan yhdenvertaisuuslakia (1325/2014) sekä nuorista työntekijöistä annetun lain (998/1993) säännöksiä työajasta ja työn turvallisuudesta ja terveellisyydestä. Opiskelijan työaika saa olla enintään kyseisellä työpaikalla noudatettava säännöllinen työaika. Lisäksi opiskelijan työssä sovelletaan työaikalain (605/1996) säännöksiä päivittäisistä lepoajoista, vuorokausilevosta, viikoittaisesta vapaa-ajasta sekä työvuoroluettelosta. (Laki ammatillisesta koulutuksesta 77 §.)

Työpaikalla tapahtuvan oppimisen aikana opiskelija on oikeutettu saamaan opintotuen ja opintososiaaliset edut niistä erikseen annettujen ohjeiden mukaan. Kun työpaikalla tapahtuva oppiminen toteutetaan ulkomailla, järjestämisessä otetaan huomioon myös paikalliset määräykset. Sen lisäksi, mitä laissa ammatillisesta koulutuksesta (L 531/2017, 80 §, 78 §) ja voimassa olevissa työturvallisuussäädöksissä on säädetty, työturvallisuusasioissa noudatetaan seuraavaa: Koulutussopimukseen on kirjattava turvallisuuteen, tapaturmiin ja vahingonkorvauksiin liittyvät vastuut ja vakuutukset. Ennen työn aloittamista työnantaja ja koulutuksen järjestäjä varmistavat yhdessä, että opiskelijalla on edellytykset tehdä ko. työtä ohjeita noudattaen turvallisesti ja terveyttään vaarantamatta.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa kiinnitetään opiskelijoiden turvallisiin työolosuhteisiin huomiota opettamalla heille työturvallisuutta esimerkiksi seuraavilla tavoilla: asianmukainen työvaate- ja suojavälineet aloittain, tulityökortti, työturvallisuuskortti, hygieniapassi, anniskelupassi ja ammattiosaajan työkykypassi. Opiskelijoille ja henkilöstölle järjestetään lisäksi ensiapukoulutusta.

1.2.6 Liikunta ja terveellinen ravinto

”Kunnollinen ravinto ja fyysinen liikunta ovat terveellisen elämän kulmakiviä. Ravinto tuottaa polttoainetta fyysiseen liikkumiseen. Maailman terveysjärjestö WHO on kehittänyt globaalin strategian ruokavalioon, fyysiseen liikkumiseen sekä terveyden edistämiseen, jossa huomiota kiinnitetään erityisesti ravinnon ja liikkumisen tasapainoon. Ne linkittyvät toisiinsa monin tavoin. Lasten ja nuorten liikalihavuus on kasvanut merkittävästi eri puolilla maailmaa. Liikalihavuuden ensisijainen syy on epätasapaino energian saannin ja liikunnan välillä.

Kansainvälisen suosituksen yksinkertainen, mutta merkittävä, ohje onkin syödä vähemmän korkean energiatason sisältävää ravintoa, välttää erityisesti rasvoja ja sokeria sisältäviä ruokia, nauttia ruokaa, joka on valmistettu tyydyttämättömistä rasvoista, vähentää suolan käyttöä, nauttia runsaasti hedelmiä, vihanneksia ja kasviksia, valita kasvipäristä ravintoa tai kalaa sekä liikkua vähintään puoli tuntia päivässä.” (Not only fair play -projekti, EU-komission suositukset).

1.2.6.1 Liikunnallisuuden edistäminen

Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa on kehitetty erilaisia toimintamuotoja liikunnallisuuden edistämiseksi sekä koulupäivän aikana, että vapaa-ajalla. Toimintojen moninaisuus on tärkeää, jotta tavoitetaan erilaisia opiskelijoita ja löydetään kaikille opiskelijoille sopiva tapa osallistua liikkumiseen.

Oppilaitoksessa liikunnallisuuden edistämisen tavoitteena on:

- kannustaa opiskelijoita ideoimaan viihtyisää kouluympäristöä ja liikunnallisia tapahtumia
- teemapäivät, esim. syyslukukaudella järjestettävä oppilaitoksen hyvinvointipäivä ja kevätlukukaudella järjestettävä ulkoilupäivä
- koulutustilaisuudet ja tietoisuuskäytännöt, esim. lajiesittelyt, päihdevalistus, terveellinen ruokavalio
- välinehankinnat (esim. leuanvetotangot, jumppa-alustat, jumppakepit, jumppapallot, hierontapallot ja -rullat sekä puolapuut opetus- ja taukotiloihin)
- koulun ympäristön kehittäminen (pidetään oppilaitosympäristö siistinä esim. kevättalkoilla ja teemapäivien yhteydessä, opiskelijat ovat mukana ideoimassa viihtyisää kouluympäristöä)
- vapaa-ajan liikuntaharrastukset (asuntolahenkilöstö järjestää opiskelijoille kuljetuksia esim. kuntosali-, sähly- ja uintivuoroihin)
- liikunnan integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin kaikilla aloilla (esim. toiminnalliset tuokiopitunneilla)
- opiskelupäivän rakenteelliset muutokset (esim. tauot tarpeen mukaan)
- retket maastoon ja oppituntien pitäminen luonnossa
- koulumatkaliikunnan edistäminen (esim. pyörien, potkukelkkojen ja suksien järjestäminen asuntolassa asuvien käyttöön)
- välituntien/taukojen aktivointi (esim. koripallokorien, ilmakiekkopöytien ja jalkapallomaalien hankinnat)
- ammattiosaajan työkykypassin kirjaaminen kaikkien alojen toteutus- ja arviointisuunnitelmiin
- oppimisympäristöjen muunneltavuus (jumppapallot, seisontapöydät, joustavat tila- ja kalusteratkaisut toiminnallisuuden lisäämiseksi ja kuormittavuuden vähentämiseksi)

Oppilaitoksen uudisrakennuksen (v. 2018) mittavan remonttihankeen (v. 2025) uusien oppimisympäristöjen ja tilojen suunnitteluun ja ideointiin osallistuivat myös opiskelijat ja henkilökunta. Suunnittelun lähtökohtana ja tavoitteena oli liikunnan ja toimintakyvyn lisääminen, viihtyvyys sekä tilojen muunneltavuus.

Liikkuva opiskelu -ohjelma

SAKK on liittynyt syyslukukaudella 2022 Liikkuva opiskelu -ohjelmaan. Liikkuva opiskelu -ohjelman tavoitteena on lisätä liikkumista ja opiskelukykyä toisella asteella ja korkeakouluissa. Opiskelukyky on opiskelijan työkykyä, joka on yhteydessä opintojen sujumiseen, hyvinvointiin ja tulevaan työkykyyn. Liikkuva opiskelu -toimintaa tukevat esimerkiksi:

- aktiivisuuteen kannustava opiskeluympäristö
- toiminnalliset opiskelumenetelmät
- aktiivisuustauot opetuksessa
- liikuntatilojen käytön salliminen opetuksen ulkopuolella
- opiskelumatkojen kulkeminen lihasvoimin.

1.2.6.2 Terveellisten ruokavalintojen edistäminen

Oppilaitosruokailu on osa oppilaitoksen opetus- ja kasvatustehtävää. Opiskeluun kuuluvan ruokailun tarkoituksena on edistää opiskelijan hyvinvointia sekä tervettä kasvua ja kehitystä. Hyvin suunniteltu ja rytmitetty ruokailu ja ateriat ylläpitävät opiskelijan opiskelijavireyttä päivän aikana.

Terveellisen liikuntapainotteisen toiminnan edistämiseksi Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa

- mahdollistetaan ja tuetaan opiskelijoiden valintoja terveellisten ruokavalintojen suhteen
- tarjotaan koulupäivinä aamupala, lounas ja välipala
- tarjotaan mahdollisuus sekä riittävä aika ruokailuun
- lisätään opiskelijoiden tietoutta terveellisestä ruokavaliosta ja -rytmistä.

2 Opiskeluhoolto

Hyvinvoinnin ja turvallisuuden rakentaminen alkaa lainsäädännön ja määräysten velvoitteista. Lainsäädännön ja muiden säädösten tavoitteena on edistää oppimista sekä opiskelijoiden hyvinvointia ja turvallisuutta. Laissa korostetaan kotien, oppilaitoksen ja tukiverkkojen tärkeyttä. Opetustoimen säädökset ja koulutusta ohjaavat valtakunnalliset tutkinnon perusteet sekä koulutuksen järjestäjän osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat määräävät kouluyhteisön edistämään myös turvallisuutta.

Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön kattaa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen turvallisuuden. Turvallisen koulun rakentaminen perustuu opiskelijoiden, huoltajien, opettajien ja muun koulun henkilöstön yhteiseen työhön.

Opiskeluhoolto ennalta ehkäisee

- ennakoi, ehkäisee ja tunnistaa kehityksen ja oppimisen esteitä
- edistää kouluyhteisön yhteisöllisyyttä, turvallisuutta, terveyttä, sosiaalista vastuuta
- edistää opiskelijoiden osallisuutta oman yhteisönsä hyvinvoinnin lisäämisessä
- vastaa opiskelijan yksilöllisiin tarpeisiin
- varmistaa, että opiskelija tulee kuulluksi
- antaa tukea opiskelijoille oppimisvaikeuksiin ja sosiaalisiin ongelmiin
- tukee kiusaamisen, erilaisen häirinnän, väkivallan ja rikollisen käyttäytymisen ennaltaehkäisyä
- tukee opiskelijan kasvua ja kehitystä
- vastaa opiskelijalle lain edellyttämien tukitoimien järjestämisestä

Opiskeluhoolto kattaa kaikkien kouluyhteisön työntekijöiden tekemän, oppimisedellytyksiä lisäävän ja turvallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia, kuten yhteisöllisyyttä, edistävän työn. Jokainen tekee opiskeluhoitoa osana omaa työtään. Opiskeluhoollon palveluiksi katsotaan mm. kouluterveydenhoitajan ja -lääkärin, koulukuraattorin, psykologin tai psykiatrisen sairaanhoitajan asiakastyö. Opinto-ohjaajan ja opettajien välinen yhteistyö on tärkeää opiskelijan hyvinvoinnin ja opintojen etenemisen kannalta. Myös oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisy, erityisopetus ja muut tukimuodot ovat osa opiskeluhoitoa. Ofelaš-ohjaajien merkitys opetuksen ja opiskeluhoollon välisen sillan rakentajina on keskeinen.

Oppivelvollisten tuki, ohjaus ja valvonta

Perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjillä sekä muilla oppivelvollisuuskoulutusta järjestävillä sekä viimesijassa asuinkunnalla on velvollisuus ohjata ja valvoa oppivelvollisuuden suorittamista. Näin voidaan varmistaa, että opiskelijaa voidaan tukea ja ohjata riittävästi koko opiskelun ajan.

Kun opiskelija aloittaa toisen asteen koulutuksessa, vastuu opiskelijan ohjauksesta, tuesta ja valvonnasta siirtyy lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen järjestäjälle. Tarvittaessa opiskelijaa ohjataan lisäksi sellaisten palvelujen piiriin (esim. sosiaali- tai terveyspalvelut, nuorisotoimen palvelut), jotka antavat tukea opiskelijan elämäntilanteeseen ja mahdollistavat opintojen jatkamisen.

2.1 Opiskeluhoollon kokonaistarpeen arviointi ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa opiskeluhoollon palveluja tarjotaan kaikille opiskelijoille. Opiskelijoita on lukuvuosittain yhteensä n. 200. SAKK:ssa, Inarissa LAPHA:n palveluina pitää opiskelijoille vastaanottoja yhtenä päivänä viikossa kouluterveydenhoitaja, psykiatrisen sairaanhoitaja ja koulukuraattori. Lähivastaanottojen lisäksi he palvelevat opiskelijoita myös etävälineillä. Opiskelijoilta saadun palautteen perusteella tällä tavalla toteutettujen opiskeluhoitopalvelujen saatavuus on hyvä ja toiminta on tarkoituksenmukaista.

Opiskeluhoollon tehtävänä on opiskelun tukemisen ohella huolehtia opiskelijoiden fyysisestä ja henkisestä hyvinvoinnista sekä tukea heitä elämänhallintaa ja uravalintaa koskevissa ratkaisuissa. Opiskeluhoollon avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia.

2.2 Opiskelijaterveydenhuolto

Kouluterveydenhuollolla tarkoitetaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 16 §:n kouluterveydenhuoltoa ja opiskeluterveydenhuollolla saman lain 17 §:n mukaista opiskeluterveydenhuoltoa. Koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri. Terveydenhuoltolain mukaisilla koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluilla:

- edistetään ja seurataan oppilaitosyhteisön hyvinvointia ja opiskeluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta
- edistetään ja seurataan opiskelijoiden tervettä kasvua ja kehitystä, hyvinvointia ja opiskelukykyä
- tunnistetaan varhaisen tuen tarpeet ja järjestetään tarvittava tuki sekä ohjataan hoitoon ja tutkimuksiin

Opiskeluterveydenhuolto sisältää opiskelijan terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, jotka on järjestetty yhtenäisenä kokonaisuutena. Opiskelijalla on kansanterveislain mukainen oikeus opiskelupaikkakuntansa hyvinvointialueen terveydenhuoltoon riippumatta opiskelijan kotikunnasta. Opiskeluterveydenhuoltoon kuuluvat terveyden- ja sairaanhoitopalvelut ja mielenterveyspalvelut.

Terveydenhoitajan ja lääkärin tavoitettavuus koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa (3 luku 17 §)
Terveydenhoitajan työaika on järjestettävä siten, että opiskelija voi tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle myös ilman ajanvarausta. Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteys opiskeluterveydenhuoltoon.

Opiskelijan ja hänen huoltajansa asema koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa (3 luku 18)

- Opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajiensa kanssa.
- Alaikäinen voi painavasta syystä kieltää huoltajaansa tai muuta laillista edustajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhuoltoasian käsittelyyn.

Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhuollon palveluja.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa opiskelijaterveydenhuolto on Lapin hyvinvointialueen järjestämä. Opiskeluterveydenhuoltoa toteuttavat terveydenhoitajat ja lääkärit. Terveydenhoitajan vastaanottoajat löytyvät ilmoitustaululta. Ofelaš-ohjaajat antavat opiskelijoille käytännön ohjeistuksen opiskelijaterveydenhuollon toiminnasta.

2.3 Opiskeluhuollon kokonaisuus

2.3.1 SAKK:n monialainen opiskeluhuollon ohjausryhmä

Monialaisen opiskeluhuollon ohjausryhmän tehtävänä on ohjata SAKK:n opiskeluhuollon yleistä suunnittelua, kehittämistä, ohjausta ja arviointia. Ohjausryhmä perehtyy SAKK:n opiskeluhuoltosuunnitelmaan ja ohjaa tarvittaessa sen laadintaa. Ryhmä vastaa omalta osaltaan siitä, että opiskeluhuollon palvelut toteutuvat opiskeluhuoltosuunnitelmaan kirjatun mukaisesti ja ovat SAKK:n opiskelijoiden tarpeen mukaisia.

SAKK:n monialaisen opiskeluhuollon ohjausryhmän nimeää rehtori. Ryhmän kokoonpano: SAKK:n rehtori, SAKK:n apulaisrehtori, LAPHAn edustaja, Lapin keskussairaalan sairaalakouluopetusyksikön edustaja, nuorisotyönohjaaja (evl), Inarin kunnan hyvinvointikoordinaattori ja Inarin kunnan vapaa-aikasihteeri. Ryhmän puheenjohtajana toimii SAKK:n rehtori ja sihteerinä toimii SAKK:n opiskeluhuoltoryhmän puheenjohtaja. Ryhmä kokoontuu vähintään kerran lukuvuodessa.

2.3.2 SAKK:n Opiskeluhooltoryhmä (OHR)

SAKK:n opiskeluhooltoryhmässä käsitellään esim. opiskeluun, läsnäoloon, HOKS:iin, työrauhaan, asuntola-asumiseen ja erityisopetukseen liittyviä asioita ja tehdään linjauksia opiskeluhyvinvoinnin edistämiseksi. Opiskeluhooltoryhmässä ei käsitellä yksittäisten opiskelijoiden asioita. Opiskeluhooltoryhmän työ on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa. Opiskeluhooltoryhmässä tarkastellaan ajankohtaisia, esim. kouluterveyskyselyssä esiin nousseita ilmiöitä, sekä käydään läpi valtakunnallisia ja oppilaitoskohtaisia opiskelijakyselyjen tuloksia ja opiskelijapalautteita.

Opiskeluhooltoryhmää johtaa SAKK:n apulaisrehtori. Ryhmän koollekutsujana ja sihteerinä on opinto-ohjaaja. Opiskeluhooltoryhmä kokoontuu vähintään kerran lukukaudessa. Opiskeluhooltoryhmän jäseninä toimivat apulaisrehtori, opinto-ohjaaja/erityisopettaja, opiskelija, huoltaja, asunto-laohjaaja, Uvja-hankkeen toimija, koulukuraattori, psykologi/psykiatrinen sairaanhoitaja ja terveydenhoitaja. Ryhmään voidaan kutsua asiantuntijoita tarvittaessa.

2.3.3 Yhteisöllinen opiskeluhoolto

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhooltoja toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhohtona. Opiskelijoilla on oikeus myös yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon.

Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko opiskeluyhteisössä edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Tavoitteena on hyvinvoiva opiskeluyhteisö, joka tukee ja edistää jokaisen opiskelijan oppimista ja hyvinvointia, ennalta ehkäisee haasteita ja tarjoaa niihin tukea mahdollisimman varhain sekä ennakoi mahdollisia riskejä.

Yhteisöllisen opiskeluhoollon edistäminen kuuluu kaikille opiskeluyhteisössä työskenteleville osana heidän päivittäistä toimintaansa. Myös opiskelijoiden osallisuutta tukevat toimintatavat ovat keskeinen keino tukea oppilaitoksen yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia.

2.3.4 Yksilökohtainen opiskeluhoolto

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia

- 1) koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja
- 2) opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluja
- 3) monialaista yksilökohtaista opiskeluhooltoja.

Yksilökohtaista opiskeluhooltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, opiskelijan ja hänen huoltajiensa ja muiden häntä tukevien läheisten kunnioittaminen sekä eri osapuolien tietojensaantia ja salassapitoa koskevat säädökset.

Yksilökohtaista opiskeluhooltoja toteutetaan yhteistyössä opiskelijan sekä tilanteen mukaan hänen huoltajiensa ja muiden läheistensä kanssa huomioiden heidän toiveensa ja yksilölliset tarpeensa. Opiskelijalla on yksilökohtaisessa opiskeluhoollossa ikänsä ja kehitystasonsa mukainen itsenäinen asema. Jos opiskelija ei pysty itsenäisesti arvioimaan asioiden merkitystä, toimitaan yhteistyössä

hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa kanssa tämän suostumukseen perustuen. Huoltajalla ei kuitenkaan ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä halutessaan opiskeluhuollon palveluita.

Yksilöllisen opiskeluhuollon monialaisen asiantuntijaryhmän jäsen ei saa käyttää asiantuntijaryhmän jäsenenä saamiaan salassa pidettäviä tietoja muuhun kuin opiskeluhuoltoon liittyvään tehtävään.

2.3.5 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuolto

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollolla tarkoitetaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentin mukaisesti koulutuksen järjestäjän päättämää toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita haasteita.

1.1.2018 voimaan tullessa laissa ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) on vahva ohjaamisen velvoite niin opintojen etenemisen tueksi kuin tarvittaessa opiskelua tukeviin palveluihin. Koulutuksen henkilökohtaistaminen on kuvattu lain viidennessä luvussa.

Suostumus opiskeluhuollon palveluihin (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki, 3 luvun 19 §), lomake (liite 1)

Opiskeluhuollon kertomukset (Oppilas- ja opiskeluhoitolaki 3 luku 20 §)

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi tarpeelliset tiedot kirjataan opiskeluhuollon kertomuksiin siten kuin tässä pykälässä säädetään.

- *potilaskertomus*: koulu- ja opiskeluterveydenhuollon henkilöstö ja terveydenhuollon ammatihenkilöt kirjaavat opiskeluterveydenhuollon yksilötapaamisissa kertyvät opiskelijan tiedot
- *opiskeluhuollon kuraattorin asiakaskertomukset*: kuraattorit kirjaavat yksilötapaamisissa kertyvät opiskelijan tiedot
- *opiskeluhoitokertomus*: opiskeluhoitoryhmän nimeämä vastuuhenkilö kirjaa tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä kertyvät välttämättömät opiskelijaa koskevat tiedot

Opiskeluhoitokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon aikajärjestyksessä eteneväksi ja siihen kirjataan yksittäisen opiskelijan:

- 1) *nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen tai muutoin vajaavaltaisen opiskelijan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot*
- 2) *asian aihe ja vireille panija*
- 3) *opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet*
- 4) *tiedot asian käsittelystä monialaisessa yksilö- tai ryhmäkohtaisessa asiantuntijaryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa, kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot*
- 5) *toteutetut toimenpiteet*
- 6) *kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa.*

Jos sivulliselle annetaan opiskeluhoitokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä, mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Henkilökohtaisen opiskeluhuollon toteuttaminen

Opiskelijalla on oikeus saada opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja (3 luku 15 §). Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä.

2.4 Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Kiusaaminen, häirintä, syrjintä ja väkivalta vaikuttavat merkittävästi lasten ja nuorten arjen turvallisuuteen ja hyvinvointiin. Opetushallituksen ylläpitämälle Ei kaikelle väkivallalle -sivustolle (<https://www.oph.fi/fi/ei-kaikelle-vakivallalle>) on koottu tietoa, ohjeita ja työkaluja siihen, miten tällaiset teot ja tilanteet tunnistetaan, miten niitä ehkäistään ja miten niihin voidaan puuttua oppilaitoksissa. Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa toimitaan sivuston ohjeistuksen mukaisesti.

Turvallinen opiskeluympäristö kannustaa opiskelijaa tuomaan esille omat näkemyksensä ja mielipiteensä. Yhteisiin tutkinnon osiin kuuluvan Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen -kokonaisuuden osaluokassa *Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen* on yhtenä tavoitteena arvioida toimintaympäristöä sekä toiminnan turvallisuutta ja terveellisyyttä sekä huolehtia terveydestä ja toimintakyvystä. Opiskelija saa valmiuksia tunnistaa turvallisuutta, terveyttä, toimintakykyä ja hyvinvointia heikentäviä tekijöitä, kuten kiusaamista ja häirintää. Yhteisten pelisääntöjen sopiminen ja niiden säännöllinen käsittely sekä poissaolojen seuraaminen auttavat havaitsemaan kiusaamista.

Opiskelijoiden väliset kiusaamistilanteet tunnistetaan varhain, ja opettaja sekä muu henkilöstö puuttuu niihin. Opiskelijoita rohkaistaan kertomaan kokemastaan kiusaamisesta kiusaajalle, ja heitä rohkaistaan ottamaan kiusaaminen puheeksi myös tilanteen sivustaseuraajan roolissa. Opiskelijoita rohkaistaan kertomaan kiusaamisesta sekä koulussa että kotona.

Opettaja sekä muu henkilöstö seuraa ja ohjaa kiusaamistilanteiden selvittämistä, huolehtii kiusaamisen loppumisesta, ja aina tarvittaessa puuttuu itse kiusaamiseen. Vastuu opetusryhmän turvallisuudesta on opettajalla ja rehtorilla. Vastuu alle 18-vuotiaan nuoren turvallisuudesta vapaa-ajalla ja kotona on vanhemmilla/huoltajilla. Kaikilla opiskelijoilla, ja alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden huoltajilla pitää olla tiedossa, kehen voi olla yhteydessä kiusaamistilanteissa. Kiusaamista havaitessa oppilaitoksessa selvitetään kiusaamisteot, ja puututaan kiusaamiseen tasapuolisesti ja johdonmukaisesti opettajan, ja tarvittaessa myös rehtorin toimesta. Selvittämisessä keskustellaan osapuolten, ja tarvittaessa alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden huoltajien kanssa, sekä sovitaan tilanteen seurannasta.

Jos alle 18-vuotias opiskelija kertoo työpäivän aikana muualla kuin oppimisympäristössä kokemastaan kiusaamisesta, opettaja ja tarvittaessa rehtori ilmoittaa siitä huoltajille, sekä tarvittaessa muille viranomaisille.

Opiskelijan kokemaan kiusaamiseen puututaan aina. Opettajalla ja viime kädessä rehtorilla on vastuu turvallisesta oppimisympäristöstä. Kiusaamistilanteissa pitää varmistaa opiskelijoiden turvallisuus. Puuttuminen voi tarkoittaa sitä, että opetuksessa otetaan käyttöön uusia pedagogisia ja didaktisia ratkaisuja, opetusryhmä jaetaan pienempiin yksiköihin, opiskelijoille annetaan tukitoimia, tai henkilöstöä lisätään opetusryhmiin ja taukojen ajalle. Käyttäytymisen kehittymistä huomioidaan positiivisesti kannustaen. Opiskelijan kiusaavaan käytökseen puuttumisessa myös vanhemmat tarvitsevat usein apua.

Puuttuminen tehdään opiskelijan iän, kasvun ja kehityksen huomioivalla tavalla, ja siinä käytetään tarvittaessa laissa säädettyjä kurinpitokeinoja paikallisen suunnitelman mukaisesti. Opiskelija tulee ohjata opiskeluhuoltopalveluihin.

Ammatillisen koulutuksen opiskelija hankkii osaamista erilaisissa oppimisympäristöissä kuten työpaikalla. Koulutuksen järjestäjä arvioi työpaikan edellytykset toimia turvallisena oppimisympäristönä. Työnantajalla tai koulutusopimustyöpaikan tarjoajalla on vastuu opiskelijan työturvallisuudesta. Opiskelijalla on oikeus saada opetusta ja ohjausta myös työelämässä oppiessaan. Sitä varten työpaikalta nimetään vastuullinen työpaikkaohjaaja. Koulutuksen järjestäjä tukee työpaikkaohjaajaa ja tarvittaessa järjestää hänelle koulutusta epäasiallisen kohtelun tunnistamiseen.

Toimintamalleja opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on kirjattu myös Saamelaisalueen koulutuskeskuksen Toiminnalliseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan sekä Suunnitelmaan kurinpitokeinojen käyttämisestä.

2.5 Opiskeluhuoltosuunnitelman toteutuminen ja seuranta

Opiskeluhuollon toimintaa ja sen onnistumista voidaan seurata erilaisten valtakunnallisten kyselyjen tulosten pohjalta esim. THL:n kouluterveyskysely. Opiskeluhuollon toiminnasta saadaan palautetta myös oppilaitoksen omista opiskelijapalautekyselyistä, jotka toteutetaan lukukausittain ja vuosittain.

Opiskelijan palveluja arvioidaan oppilaitoksessa erilaisin dokumentein. Seuranta alkaa opiskelijan HOKS-keskustelusta.

Toimet ja palvelut	Palvelujen arviointi ja seuranta	Dokumentointi
palvelujen saatavuus ja saatavuutettavuus	opinto-ohjaaja, terveydenhoitaja, ofelaš-ohjaaja, kuraattori, psykologi/psykiatrinen sairaanhoitaja jne.	oppilaitoksen www-sivut - Opiskelijalle-osio terveydenhoitajan tekemä terveyskysely
varhainen puuttuminen	opettaja, ofelaš-ohjaaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja, terveydenhoitaja, kuraattori jne.	ofelaš-ohjaaja: Wilmamerkinnot, HOKS, muistiot potilaskertomukset
opiskeluhuoltoryhmän säännöllinen toiminta	säännölliset kokoontumiset	muistiot
opiskelijakyselyt ja -palautteet	jaksopalaute lukuvuosipalaute tasa-arvo ja yhdenvertaisuus-kysely opintojen arviointi- ja palautekeskustelut valtakunnalliset AMIS-palautekyselyt	raportit
kouluterveyskyselyt	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos: Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden	raportit

	hyvinvointi kouluterveyskysely, joka toinen vuosi.	
poissaolot opintojen keskeyttäminen eroaminen oppilaitoksesta	opettaja, ofelaš-ohjaaja, opinto-ohjaaja, apulaisrehtori, opintotoimisto	Wilma/Primus
läpäisy	ofelaš-ohjaaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja	tilastot, raportit
moniammatillinen yhteistyö	kunta-/hyvinvointialueyhteistyö	muistiot
opiskelijan kasvu, ura ja elämäntilanne	oppilaitos, kunta-/hyvinvointialueyhteistyö	muistiot
koti - koulu yhteistyö	oppilaitos ja huoltaja - tapaukset, vierailut, palaverit	muistiot oppilaitoksen www-sivut

3 Opintojen ohjaus ja opiskelun tukeminen

Tutkintoon johtavan koulutuksen lähtökohtana on ammatillisen koulutuksen toteutus- ja arviointisuunnitelman 180 osaamispistettä, opintojen kesto kolme vuotta. Opiskelijan osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen kartoitetaan, mistä lähtee liikkeelle opiskelijan yksilöllisten opintojen valinnat ja puuttuvan osaamisen hankkiminen. Opiskelija osallistuu lähtötasotesteihin (luki- ja matematiikkaseulat).

Opiskelijalle laaditaan **henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma, HOKS**, jonka pohjalta opiskelija hankkii puuttuvaa osaamistaan. HOKS laaditaan opintojen alussa ja sitä päivitetään säännöllisesti ja aina ennen oppisopimusta tai koulutussopimusta.

HOKSin laatimiseen osallistuvat:

- Opettaja, opinto-ohjaaja tai tarvittaessa muu koulutuksen järjestäjän edustaja
- Opiskelija
- Työnantaja tai muu työpaikan edustaja: oppisopimus, koulutussopimus tai osaaminen osoitetaan työpaikalla
- Koulutuksen järjestäjän yhteistyössä toimivat tahot (koulutuksen hankinnassa, L 30 §)
- Toinen ammatillisen koulutuksen järjestäjä, lukiokoulutuksen järjestäjä tai muut toimijat
- Alaikäisen opiskelijan huoltajalla tai laillisella edustajalla tulee olla mahdollisuus osallistua HOKS:n laadintaan ja päivittämiseen, mutta ei hyväksymiseen
-

HOKSiin sisällytetään:

- Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
- Suoritettavat tutkinnon osat ja niiden tavoitteet, sisällöt, opetus sekä muut osaamisen hankkimisen tavat ja ajoittuminen
- Opiskelijan vastuullinen työpaikkaohjaaja ja koulutuksen järjestäjän nimeämä opettaja tai perustellusta syystä muu koulutuksen järjestäjän edustaja
- Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 54 §:ssä tarkoitetut osaamisen arvioijat
- Ohjauksen ja tukitoimien suunnitelma
- Urasuunnitelma
- Luki- ja matematiikkaseulat
- Erityisen tuen tarve, sovitut tukitoimet ja opetusjärjestelyt

3.1 Ofelaš-ohjaaja

Ofelaš-ohjaaja on opiskelijoiden alakohtainen lähiohjaaja opintojen ajan. Hän tukee opiskelijoita heidän yksilöllisissä ohjaustarpeissaan ja edistää opiskelijoiden yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ryhmäytymistä yhteistyössä opiskelijan, opiskelijan huoltajien, opettajien ja opiskelijahuollon verkoston kanssa.

Ofelaš-ohjaaja laatii HOKSin yhdessä opiskelijan kanssa ja päivittää sitä säännöllisesti siihen kuuluvien henkilöiden kanssa. Ofelaš-ohjaaja perehdyttää opiskelijan oppilaitokseen ja oppimisympäristöihin, ammattialaan sekä osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmaan. Hän ohjaa opiskelijaa opintoihin liittyvissä valinnoissa, seuraa opintojen edistymistä ja osallistuu tarvittavien tukitoimien suunnitteluun yhteistyössä muiden opettajien ja opiskelijahuoltohenkilöstön kanssa. Ofelaš-ohjaaja seuraa ja tukee opiskelun etenemistä ja pitää yhteyttä opiskelijan huoltajiin.

Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelma, HOKS - Ofelaš-ohjaaja

- Laatii HOKSin ja selvittää opiskelijan toiveita ja tavoitteita koulutuksen ja oman kehittymisen osalta ja ohjaa opiskelijaa urasuunnitteluun
- Kirjaa yksilölliset tavoitteet ja suunnitellut tukitoimet HOKSiin
- Suunnittelee opintojen etenemisaikataulun yhdessä opiskelijan ja opinto-ohjaajan kanssa
- Seuraa opintojen edistymistä yhteistyössä opettajien ja opinto-ohjaajan kanssa ja käynnistää tarvittaessa tukitoimet (yhteydenpito opinto-ohjaaja / erityisopettaja / moniammatillinen opiskeluhuoltoryhmä)

Valinnaiset tutkinnon osat - Ofelaš-ohjaaja

- Kertoo alakohtaisten valinnaisten tutkinnon osien sisällöistä ja tavoitteista opiskelijoille
- Varmistaa, että opiskelijat ovat tehneet omat valintansa ja ohjaa niiden teossa yhteistyössä opinto-ohjaajan kanssa

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen - Ofelaš-ohjaaja

- Kertoo ryhmänsä opiskelijoille osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen periaatteista yhdessä opinto-ohjaajan kanssa

Opintojen edistymisen seuraaminen ja tukeminen - Ofelaš-ohjaaja

- Motivoi ja sitouttaa opiskelijaa opiskeluun
- Seuraa opiskelijan edistymistä ja tukitoimien tarvetta sekä osallistuu tukitoimien suunnitteluun
- Seuraa opiskelijan poissaoloja ja puuttuu nopeasti poissaoloihin toimintaohjeen mukaisesti (opinto-opas)
- Antaa palautetta opiskelijalle opintojen edistymisestä. Jakson lopussa ofelaš-ohjaaja tarkistaa ryhmänsä opintosuoritteet ja varmistaa, että kaikki suoritettut tutkinnon osat on arvioitu
- Ofelaš-ohjaaja huolehtii opiskelijalle Wilman salasanan ja käyttöohjeistuksen sekä ohjeistaa opiskelijaa tarkistamaan ja tulostamaan opintosuoritusotteet Wilmasta
- Varmistaa, että lukuvuoden lopussa opiskelija tietää, mitä hän opiskelee seuraavana lukuvuonna ja milloin hän todennäköisesti valmistuu
- Tarkistaa valmistuvien opiskelijoiden tutkintotodistuksen/todistuksen suoritetuista opinnoista yhdessä opinto-ohjaajan kanssa

Opiskeluhuoltoon liittyvät tehtävät - Ofelaš-ohjaaja

- Tuo apulaisrehtorille tai opinto-ohjaajalle tietoon opiskeluhoitoryhmän käsittelyä edellyttävät ajankohtaiset opiskelija-asiat
- Osallistuu tarvittaessa opiskeluhoollon palaverieihin
- Huolehtii ryhmänsä läsnäolotietojen ajantasaisuudesta ja ilmoittaa opintojen keskeytyksistä ja eroamisista sekä pitkään jatkuneista poissaoloista opinto-ohjaajalle tai opintotoimistoon

Kasvatuksellinen ohjaus - Ofelaš-ohjaaja

- Käy opiskelijoiden kanssa arvokeskustelua opintojen aikana
- Käy opiskelijoiden kanssa HOKS-keskusteluja ja tuo esiin arjen hallinnan merkityksen ja selvittää, onko opiskelija tässä suhteessa tuen tarpeessa
- Muistuttaa riittävän usein opiskelijoiden omasta vastuusta opintojen onnistumisen ja etene-
misen suhteen
- Seuraa opiskelijan työaikojen noudattamista ja käyttäytymistä ja puuttuu tilanteeseen heti häiriöiden ilmaannuttua
- Huolehtii, ettei ryhmässä esiinny kiusaamista tai syrjintää (nollatoleranssi)
- On tarvittaessa mukana opiskelijahuoltotyössä opiskelijoiden ongelmia ratkottaessa

Työelämään ja jatko-opintoihin valmentaminen - Ofelaš-ohjaaja

- Huolehtii opintojen loppuunsaattamisesta
- Käy keskustelua jatko- ja urasuunnitelmista
- Ohjaa jatko-opinnoista kiinnostuneet opiskelijat opinto-ohjaajan luo
- Antaa tietoa työelämän vaatimuksista ja työhönhakuvalmennuksesta

3.2 Opinto-ohjaaja

Opinto-ohjaajan keskeiset tehtävät Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa:

Opinto-ohjaaja

- Tekee yhteistyötä moniammatillisessa opiskelijahuoltoryhmässä opinto-ohjauksen asiantun-
tijana, toimii ryhmän koollekutsujana ja sihteerinä
- Organisointi yksilökohtaisen, moniammatillisen opiskeluhoollon
- Seuraa opiskelijoiden opintojen edistymistä ja läsnäoloa
- Kehittää opiskelua tukevia käytänteitä yhdessä opettajien ja muun henkilökunnan kanssa
- Tukee ja ohjaa vaikeuksissa olevia opiskelijoita
- Pohtii yhdessä opiskelijan kanssa vaihtoehtoja opintojen edistymiselle
- Hoitaa yhteydenpitoa oppilaitoksen sisällä
- Hoitaa yhteydenpitoa huoltajiin
- Hoitaa yhteydenpitoa lähettäviin oppilaitoksiin
- Hoitaa yhteydenpitoa oppilaitoksiin, joihin opiskelijoita siirtyy
- Hoitaa yhteydenpitoa oppilaitoksen ulkopuolisiin toimijoihin ja sidosryhmiin
- Opastaa opiskelijoita jatko-opinto- ja urasuunnittelussa.

3.3 Opettaja

Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa opettajan tehtävänä on opiskelijan taitojen ja tietojen kehit-
täminen sekä opiskelijan ammatillisen kasvun ja yhteiskuntavastuun tukeminen.

Opettaja

- Vastaa osaltaan opiskelijoiden toteutus- ja arviointisuunnitelman mukaisesta oppimisesta
- Osallistuu oppilaitoksen opiskelijoiden ohjaukseen ja kasvatukseen

- Tiedottaa ofelaš-ohjaajalle opiskelijan poissaoloista tai muista opiskeluun liittyvistä vaikeuksista
- Antaa palautetta ja seurata opintojen etenemistä ja suorituksia
- Arvioi opiskelijoiden opinnot mahdollisimman nopeasti suoritusten jälkeen ja tiedottaa arvioinnista ofelaš-ohjaajalle
- Tekee moniammatillista yhteistyötä sekä oppilaitoksen sisällä että oppilaitoksen sidosryhmien kanssa
- Pitää yhteyttä elinkeinoelämään, opiskelijoiden huoltajiin ja muihin sidosryhmiin
- Huolehtii osaltaan opetus- ja kasvatustyöhön liittyvästä järjestyksestä, turvallisuudesta ja taloudellisuudesta

3.4 Erityisopettaja

Erityisopettajan keskeiset tehtävät Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa:

Erityisopettaja

- Kartoittaa erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat yhdessä ofelaš-ohjaajien kanssa
- Koordinoi lukitesteit ym. lähtötestit
- Suunnittelee erityistä tukea tarvitsevien oppimisen tukemista
- Laatii erityisen tuen suunnitelmat ja päätökset yhdessä ofelaš-ohjaajien kanssa
- Seuraa ja päivittää HOKS:ia
- Seuraa tarvittaessa erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan oppimista
- Käy ohjauskeskusteluja opiskelijoiden, huoltajien ja opettajien kanssa
- Toimii opiskeluhuoltoryhmän jäsenenä
- Kirjoittaa tarvittaessa esim. lukilausuntoja ja viranomaisille meneviä lausuntoja
- Pitää yksilöllistä jeesipajaohjausta

3.5 Koulukuraattori

Koulukuraattori tekee työtään yhdessä opiskelijoiden, huoltajien, opettajien ja eri yhteistyötahojen kanssa. Koulukuraattori työskentelee opintojen keskeyttämistä ehkäisevällä työotteella ja tukee opiskelijaa elämän eri osa-alueilla tapahtuvissa muutoksissa.

Koulukuraattori

- Tekee yhteistyötä moniammatillisessa opiskelijahuoltoryhmässä hyvinvointia tukevana opiskelijahuollon asiantuntijana
- Selvittää ja pyrkii ennalta ehkäisemään opiskelijoiden henkiset ja sosiaaliset vaikeudet
- Pitää yhteyttä huoltajiin, opettajiin ja eri viranomaisiin
- On mukana päihde- ja kiusaamisen vastaisessa työssä
- Osallistuu oppilaitoksen kasvatus- ja sosiaalityöhön
- Osallistuu oppilaitoksen ja kodin väliseen yhteistyöhön
- Tukea ja kannustaa opiskelijoita mielekkääseen ja laadukkaaseen vapaa-ajanviettoon
- Tapaa tarvittaessa opiskelijaryhmiä ja on apuna esim. luomassa ja vahvistamassa hyvää opiskeluilmapiriä
- Auttaa, tukee ja selvittää asumiseen, itsenäistymiseen, harrastamiseen sekä raha-asioihin, opintososiaalsiin etuuksiin ja tukiin liittyvissä kysymyksissä.

3.6 Opintotoimisto

Opintotoimisto palvelee kaikkia SAKK:n opiskelijoita. Opintotoimistossa neuvotaan mm. opiskelu-oikeuteen, opintoihin hakemiseen ja opintojen yleiseen sujuvuuteen sekä valmistumiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi opintotoimistossa annetaan erilaisia opiskeluun liittyviä asiakirjoja esim. opiskelutodistukset, opintosuoritusotteet, Wilman salasana ja liikenneyhdistysten alennuslippuhakemukset.

4 Asuntolatoiminta ja vapaa-aika

4.1 Asuntolatoiminta

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen asuntola Jeera sijaitsee Inarijärven rannalla, noin kolmen kilometrin päässä oppilaitokselta. Asuntolapaikat on tarkoitettu niille, joilla on erityisen pitkä koulu-matka tai huonot kulkuyhteydet kotiin. Asuntolapaikat myönnetään ensisijaisesti oppivelvollisuuslain piiriin kuuluville pitkämatkalaiselle opiskelijoille. Alaikäisen huoltajan on annettava allekirjoituksella varustettu kirjallinen suostumus asuntolapaikkahakemukseen. Kaikille uusille opiskelijoille lähetetään asuntolapaikkahakemus, asuntolatiedote ja asuntolan järjestyssäännöt.

4.2 Asuntolahenkilöstön tehtävät

Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa asuntolahenkilöstö:

- Tukee opiskelijoiden opintojen etenemistä
- Kehittää asuntolatoimintaa osana oppilaitoksen oppimisympäristöä
- Edistää opiskelijoiden hyvinvointia
- Osallistuu opiskeluhuoltoryhmän toimintaan
- Ohjaa vapaa-ajan toiminnoissa ja harrastuksissa
- Huolehtii asuntolan järjestyssääntöjen noudattamisesta
- Puuttuu järjestyssääntörikkeisiin puhutteluilla ja suullisilla varoituksilla
- Huolehtii asuntolatilojen siisteyden ylläpitämisestä
- Tuntee saamelaiskulttuurin ja palvelee opiskelijoita mahdollisuuksien mukaan myös saamen kielellä.

4.3 Harrastus- ja vapaa-ajan toiminta

Vapaa-ajan toiminnot suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa ja opiskelijoilta toivotaankin oma-aloitteellisuutta harrastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Asuntolahenkilöstö ottaa mielellään uusia ideoita vastaan.

Opiskelijoilla on mahdollisuus käyttää maksutta asuntola Jeeran kuntosalia, kunnan liikuntasalia, kuntosalia ja uimahallia Ivalossa.

Inarin kunnan upea luonto tarjoaa vapaa-ajan toimintoja vuoden jokaisena päivänä. Syksyllä voi samoilla metsissä, kalastaa tai marjastaa. Lumen peittäessä maan voi hiihdellä valaistuilla laduilla tai metsäsuksilla luonnossa. Kevään koittaessa on mukava istua jäällä pilkkimässä ja nauttia kevät-auringosta.

5. Opiskeluhuollon verkostoyhteistyö

5.1 Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Nuorille järjestettävässä koulutuksessa koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen tulee olla aloitteellinen myönteisen yhteistyön käynnistämisessä ja ylläpitämisessä opiskelijan huoltajien kanssa. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö järjestetään niin, että se vahvistaa opiskelijan itsenäisyyttä ja vastuullisuutta, edistää opiskelua sekä mahdollistaa opiskelijalle tuen saannin opiskelijan terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia koskevista asioista. Erityistä tukea tarvitsevien sekä eri kieli- ja kulttuuritaustaisten opiskelijoiden yksilölliset tarpeet sekä elämänhallinnan ja opiskelun tukeminen tulee ottaa yhteistyössä huomioon. Koulutuksen järjestäjän tulee tehdä yhteistyötä opiskelijoiden ohjauksessa huoltajien kanssa koulutuksen aikana ja sen päättyessä.

Opintojen alkuvaiheessa opinnoista tiedotetaan sekä opiskelijoille että alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden huoltajille. Yhteistyön käynnistämiseksi järjestetään kotiväenilta sekä tarvittaessa tapaamisia huoltajien kanssa syyslukukauden kuluessa. On tärkeää, että huoltajilla on mahdollisuus tutustua oppilaitokseen, opetukseen ja opettajiin. Yhteistyön varhaisella aloittamisella pyritään alentamaan kynnystä yhteydenottoihin. Tavoitteena on, että yhteistyö kodin ja oppilaitoksen välillä olisi mahdollisimman avointa ja tasa-arvoista. Kodin ja oppilaitoksen välistä tiedotusta hoidetaan pääasiassa sähköpostilla/Wilma-viesteillä ja puhelimitse.

Opiskelijoilla ja alaikäisten opiskelijoiden huoltajilla on tunnukset, joilla he pääsevät seuraamaan opiskelijan opintojen etenemistä ja arviointeja opiskelijahallinto-ohjelmassa, Wilmassa. Opiskeluun liittyvistä käytänteistä huoltajat saavat tietoa mm. oppilaitoksen kotisivuilta, Opiskelijalle-osiosta. Tarvittaessa huoltaja/huoltajat kutsutaan tapaamiseen, jonka kokoonpano vaihtelee (esim. ofelaš-ohjaaja/opinto-ohjaaja/erityisopettaja/apulaisrehtori) Yhteydenpidosta opiskelijan kotiin on päävastuussa ofelaš-ohjaaja. Huoltajat voivat halutessaan tulla SAKK:een seuraamaan työskentelyä ja tapaamaan henkilökuntaa erityisesti avointen ovien päivinä.

Ongelmatilanteissa alkuvaiheessa ofelaš-ohjaaja keskustelee opiskelijan kanssa ja tarvittaessa huoltajat kutsutaan mukaan. Täysi-ikäisen opiskelijan kohdalla tarvitaan opiskelijan lupa yhteydenottoon. Mahdollisten opiskeluongelmien jatkuessa yhteistyöverkostoa laajennetaan opiskeluhoitor ryhmän jäseniin ja mahdollisiin muihin yhteistyökumppaneihin. Varhainen puuttuminen voi osaltaan ehkäistä opintojen keskeytymisen. Muutoinkin ongelmiin pyritään puuttumaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja siten ehkäisemään niiden kasautuminen.

5.2 Saattaen vaihto - yhteistyö perusopetuksen kanssa

Tiedon kulun varmistamiseksi pidetään ns. saattaen vaihto -palavereita opinto-ohjaajan, ofelaš-ohjaaja ja peruskoulujen opinto-ohjaajien kanssa. Palavereissa kartoitetaan opintonsa aloittavien opis-

kelijoiden erityistarpeita sekä mahdollisia erityisen tuen tarpeita. Tiedonkulun myötä tarkoituksenmukaisten tukipalvelujen järjestäminen tehostuu. Palaverit pidetään siinä vaiheessa, kun opiskelija-valinnat ovat selvillä.

5.3 Etsivä nuorisotyö

Etsivä nuorisotyö on yhteistyökumppaneiden kanssa tehtävää erityisnuorisotyötä, jonka tarkoituksena on työskennellä nuorten lähtökohdista käsin. Toiminta ei sisällä velvoitteita nuorten taholta ja se perustuu luottamukselliseen asiakaskontaktiin. Nuori pyritään kohtaamaan aidosti ja välittävästi ja hänelle pyritään tarjoamaan turvallinen aikuiskontakti. Kohderyhmänä ovat 13 – 29-vuotiaat nuoret. Toiminnan tavoitteena on löytää tuen tarpeessa oleva nuori mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja auttaa hänet sellaisten palvelujen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan ja itsenäistymistään.

Etsivän nuorisotyöntekijän rooli on olla nuorelle turvallinen aikuinen, jonka kanssa nuori saattaa solmia luottamuksellisen suhteen. Etsivä on nuoren tukihenkilö, joka kulkee nuoren rinnalla, saattaa tämän eteenpäin tarvittavien palveluiden piiriin ja madaltaa kynnyksiä nuoren ja yhteiskunnan välillä. Etsivän työntekijän tehtävänä ei ole hoitaa kaikkia nuoreen liittyviä asioita itse, vaan tehdä tiivistä verkostoyhteistyötä ja hyödyntää muiden toimijoiden ammattitaitoa nuoren palvelutarpeiden mukaisesti.

5.4 Uvja – saamelainen psykososiaalisen tuen yksikkö

Uvjj – Uvjâ – Uvja on saamelainen psykososiaalisen tuen yksikkö. Se tarjoaa saamelaiskulttuurin mukaisia ja saamenkielisiä mielenterveyspalveluita matalalla kynnyksellä – neuvoa, tukea ja kriisityötä omalla äidinkielellään (pohjoissaame, inarinsaame, koltansaame, suomi). Yksikkö on perustettu tukemaan saamelaisten ja Suomen valtion välistä totuus- ja sovintokomissiotyötä, mutta yhteyttä voi ottaa riippumatta siitä, osallistuuko totuus- ja sovintokomission kuulemisiin. Uvja-hankkeen työntekijä palvelee SAKK:n opiskelijoita puhelimitse/etävälinein sekä käy tapaamassa opiskelijoita oppilaitoksella sovitusti.

5.5 Sairaalaopetusyksikön palvelut

Sairaalaopetusyksikön palvelut Saamelaisalueen koulutuskeskukselle:

- Nivelvaiheen tuki oppilaalle siirryttäessä perusopetuksesta toiselle asteelle (oppilaat ovat useimmiten erikoissairaanhoidon eri sektoreiden poliklinisessä hoitosuhteessa); toteutetaan esim. moniammatillisina opiskelijahuoltoneuvotteluina, konsultaatiolla ja työnohjauksella. Jälkiseurannan määrä ja laatu sovitaan yksilöllisen suunnitelman mukaan.
- Osallistuminen hoito- ja kuntoutustyöryhmän toimintaan opiskelijan sairaalajakson tai polikliinisen hoitovaiheen aikana.
- Oman yksikön opiskelijahuoltotyöryhmän tekemä konsultaatiopyyntö akuuteissa ja kriisitilanteissa (useimmiten mielenterveydelliset syyt) ja asioiden selvittely viranomaisyhteistyönä.
- Etäopetusjärjestelyt opiskelijalle osastojen tutkimus-/hoitojakson aikana sekä tilannetiedotus sairaalan ja opiskelijan oman oppilaitoksen välillä.
- Erilliset huoltajatapaamiset tarvittaessa, kun opiskelija on alle 18-vuotias (vahvemman perheytyön painotus).
- Opiskelija on esim. nuorisopsykiatrian asiakkuudessa 18 vuoden ikään saakka, sen jälkeen tukitoimet jatkuvat aikuispsykiatrian puolella.
- Vastentahtoinen hoito siirtyy Lapin keskussairaalaan Oulusta 1.8.2023 alkaen. Tämä tulee helpottamaan näissä ääritilanteissa hoitoketjujen toimivuutta ja tiedonkulkua.

6 Koulutuksen järjestäjän toimintaa ohjaavat lähtökohdat

Saamelaisalueen koulutuskeskus on valtion ylläpitämä oppilaitos, josta on säädetty oma laki ja asetus. Koulutuskeskus solmii tulossopimuksen ja talouden ja toiminnan pidemmän tähtäimen suunnitelman Opetushallituksen kanssa. Oppilaitos on Opetushallituksen tulosohjauksessa. Ylintä päätäntävaltaa käyttää Opetushallituksen nimeämä johtokunta, jonka toimintakausi on neljä vuotta. Johtokunnassa on saamelaiskäräjien ja kuntien nimeämiä edustajia sekä SAKK:n opiskelijoiden, opettajien ja muun henkilökunnan nimeämät edustajat. Opiskelijoiden edustaja valitaan vuosittain rehtorin koollekutsumassa tilaisuudessa.

Rehtorilla on kokonaisvastuu oppilaitoksen operatiivisesta toiminnasta. Rehtorin työskentelyn tukena toimii johtotiimi. Apulaisrehtori toimii SAKK:n pedagogisena johtajana vastuualueenaan perustutkinto- ja lukuvuosikoulutukset. Kehitysjohtaja vastaa mm. kansainvälisestä toiminnasta ja hankkeista. Oppilaitoksessa on eri toimintojen suunnittelusta ja kehittämisestä vastaavia tiimejä ja työryhmiä.

7. Opiskeluhooltosuunnitelmaan liittyvät erilliset asiakirjat

7.1 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

SAKK:ssa on toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jossa on huomioitu sekä opiskelijoiden-, että henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioita.

7.2 Kriisisuunnitelma

SAKK:n kriisisuunnitelma sisältää toimintaohjeet erilaisia äkillisiä tilanteita varten.

7.3 Päihdetoimintamallit

SAKK:ssa on opiskelijoiden ja henkilöstön päihdetoimintamallit. Päihteiden käytön puheeksi ottamisessa pyritään varhaiseen puuttumiseen. Hoitoonohjausmallit on laadittu sekä opiskelijoille että henkilöstölle.

7.4 Opinto-ohjauksen suunnitelma

SAKK:n opinto-ohjauksen suunnitelmassa esitetään, miten opinto-ohjaus on järjestetty opintojen eri vaiheissa ja millaista on yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Suunnitelmassa esitetään myös, miten erityisopetus on järjestetty.

7.5 Opiskelijaterveydenhuollon suunnitelma

Inarin kunnan toimijat päivittävät opiskelijaterveydenhuollon suunnitelmaa.

7.6 Järjestyssäännöt

Järjestyssäännöillä edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä oppilaitosyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Säännöt ovat välttämättömiä myös kouluyhteisön jäsenten vastuun, velvollisuuksien ja oikeuksien selvittämiseksi sekä yhteisön jäsenten oikeusturvan takaamiseksi.

Oppilaitoksen järjestyssäännöt liittyvät oppilaitoksen opetustoimintaan ja asuntolan järjestyssäännöillä ohjeistetaan asuntolan toimintaa.

7.7 Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä

Suunnitelman tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnitelman avulla pyritään turvaamaan työrauha, sisäinen järjestys, opiskelun esteetön sujuminen ja oppilaitoksen yleinen turvallisuus ja viihtyisyys.

7.8 Kulttuuriset ja eettiset ohjeet

SAKK:n kulttuuriset ja eettiset ohjeet koostuvat eettisistä ja kulttuurisista arvoihin, normeihin ja sopimuksiin perustuvista periaatteista.

7.9 Erityinen tuki

Opiskelijalla on oikeus erityiseen tukeen ammatillisissa perustutkinnoissa, ammattitutkinnoissa ja erikoisammattitutkinnoissa. Erityinen tuki on opiskelijan yksilöllisiin tarpeisiin, tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista pedagogista tukea sekä erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyjä.

Saamelaisalueen koulutuskeskus
 Sámi oahpahusguovddáš
 Säämi máttááttáskuávdáš
 Sää'm škooultémkõõskõs

Suostumus opiskeluhuollon palveluihin

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (2023)

3 L 19 §

Yksittäistä opiskelijaa koskevan opiskeluhuoltoasian käsittely

Asian käsittely yksittäisen opiskelijan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu opiskelijan tai, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumukseen.

Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja taikka opiskelijan läheisiä. Jos alaikäisellä tai muutoin vajaavaltaisella ei ikänsä tai kehitystasonsa vuoksi ole edellytyksiä arvioida itsenäisesti asian merkitystä, huoltaja tai muu laillinen edustaja voi antaa siihen suostumuksen hänen sijastaan. Opiskeluhoitoryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeelliseksi katsomiltan asiantuntijoilta ja ilmaista heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 26 §:n 3 momentissa säädetään.

Opiskelijan nimi

Henkilötunnus

Ryhmätunnus

Asian aihe:

Monialainen asiantuntijaryhmä:

Yksilökohtainen opiskeluhuollon monialainen asiantuntijaryhmä muodostetaan opiskelijan asian tarpeen mukaan.

Suostun asiani käsittelyyn ☐

En suostu asiani käsittelyyn ☐

Päiväys

Opiskelija / huoltaja tai muu laillinen edustaja

Päiväys

Asiantuntijaryhmän vastuuhenkilö